

VYRIAUSYBĖS ATSTOVAS VILNIAUS APSKRITYJE

Elektrėnų savivaldybės tarybai

Elektrėnų savivaldybės merui Kęstučiui Vaitukaičiui (kopija)

TEIKIMAS DĖL ELEKTRĖNŲ SAVIVALDYBĖS ŽELDYNŲ IR ŽELDINIŲ APSAUGOS IR TVARKYMO TAISYKLIŲ

2017 m. gruodžio 5 d. Nr. 1T-23
Vilnius

Elektrėnų savivaldybės taryba 2008-09-24 sprendimo Nr. TS-183 „Dėl Elektrėnų savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos ir tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Sprendimas) 1 punktu patvirtino *Elektrėnų savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos ir tvarkymo taisykles* (toliau – Taisyklės). Vykdamas savivaldybės administracinę priežiūrą nustatyta, kad Taisyklių kai kurie punktai neatitinka aukštesnės galios teisės aktų nuostatų.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 6 punkte įtvirtintas savivaldybės veiklos ir savivaldybės institucijų priimamų sprendimų teisėtumo principas, kuris reikalauja, kad savivaldybės institucijų ir kitų savivaldybės viešojo administravimo subjektų veikla bei visais jų veiklos klausimais priimti sprendimai turi atitikti įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimus. Teisėtumo bei įstatymo viršenybės principai reikalauja, kad pasikeitus teisiniam reglamentavimui savivaldybės administravimo subjektai suderintų savo priimtus teisės aktus su aktualia aukštesnės galios teisės akto redakcija.

I. Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (toliau – Želdynų įstatymas) 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atvejus, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarką nustato Aplinkos ministerija. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008-01-31 įsakymu Nr. D1-87 patvirtinto Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atvejų, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 1 punktas reglamentuoja, jog Aprašas nustato saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, šių darbų vykdymo, leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarką. Aprašo 2 punktas numato, kad Aprašas taikomas fiziniams ir juridiniams asmenims, norintiems nukirsti, persodinti ar kitaip pašalinti saugotinius medžius ir krūmus. Juo vadovaujasi savivaldybės, išduodamos leidimus šiems darbams atlikti ir nustatyti saugotinių medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarką. Aprašo 10 punktas reglamentuoja atvejus, kada leidimo medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui nereikia, t. y. :

10.1. kai jie auga:

10.1.1. vandens telkiniuose, grioviuose, pylimų (polderių) ir griovių (išskyrus sureguliuotas upes ir upelius) šlaituose;

10.1.2. ant įrašytų į melioruotos žemės ir melioracijos statinių apskaitą: slenksčių, greitviečių, vandens pralaidų, drenažo rinktelių ir sausintuvų, siurblių, tvenkinių žemės užtvankų, pylimų, drėkinimo vamzdinių, šulinių, vandens nuleistuvų, siurblių ir 15 m atstumu

nuo jų pakraščio, grioviuose ir jų šlaituose (išskyrus sureguliuotas upių vagas), griovio priežiūros juostoje;

10.1.3. ant pastatų stogų, pamatų ar kitų jo dalių;

10.1.4. kapavietėse (suderinus su kapinių priežiūrą vykdančia organizacija ar atsakingu asmeniu), išskyrus kultūros paveldo objektų teritorijas;

10.2. invazinėms medžių rūšims, įrašytoms į Invazinių Lietuvoje rūšių sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. D1-433 „Dėl Invazinių Lietuvoje rūšių sąrašo patvirtinimo“;

10.3. formuojant gyvatvores ir karpant medžių šakas kelio ženklų veikimo zonose.

Atsižvelgiant į tai, kad atvejų, kada nereikia leidimo saugotinių medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui, nustatymas yra priskiriamas ne savivaldybės tarybos, o Aplinkos ministerijos kompetencijai, darytina išvada, kad savivaldybės tarybos tvirtinamose Taisyklėse nustatyti atvejai turi atitikti Aprašo 10 punkte nustatytus atvejus.

Taisyklių 25 punkte savivaldybės taryba nustatė, kad leidimo medžių ir krūmų kirtimui ar kitokiam pašalinimui nereikia kai jie auga :

25.1. pylimų (polderių) šlaituose, melioracijos griovių (išskyrus sureguliuotas upes ir upelius) šlaituose ir jų apsaugos zonose;

25.2. ant pastatų stogų, pamatų ar kitų jų dalių.

Įvertinus Taisyklių 25 punkte nustatytus atvejus ir Aprašo 10 punkte nustatytus atvejus, konstatuotina, jog Taisyklių 25 punkte nėra nustatyti Aprašo 10.1.2., 10.1.4., 10.2. bei 10.3. punktuose nustatyti atvejai. Todėl darytina išvada, kad Taisyklės, ta apimtimi, kuria nėra nustatyti visi Aprašo 10 punkte reglamentuojami atvejai, kada nereikia leidimų kirsti/šalinti saugotinius medžius ir krūmus, neatitinka Aprašo 10.1.2., 10.1.4., 10.2., 10.3. punktų, o tuo pačiu ir Želdynų įstatymo 20 straipsnio 3 dalies nuostatų bei teisėtumo principo.

Taip pat Taisyklių 25.1. punktas, susiaurinant atvejus (neįtraukiant medžius ir krūmus augančius vandens telkiniuose bei grioviuose), kuomet nereikia leidimų kirsti medžius ir krūmus, neatitinka Aprašo 10.1.1. punkto reikalavimų.

II. Taisyklių 3 priede Pastaboje savivaldybės taryba nustatė, jog nuo kaimyninių sklypų ribų ir gatvės raudonosios linijos medžių ir krūmų sodinimo atstumai turi būti:

1. krūmų ir gyvatvorių – ne mažiau kaip 1 m;
2. žemaūgių medžių, išaugančių ne daugiau kaip iki 3 m aukščio – 2 m;
3. kitų medžių – 3 m.

Formuojant gyvatvorę, jos aukštis sklypo šiaurės, šiaurės rytų ar šiaurės vakarų pusėje turi būti ne didesnis kaip 1,3 m.

Želdynų įstatymo 22 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad *želdynai kuriami, želdiniai veisiami vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentais, želdynų tvarkymo ir kūrimo projektais ir Aplinkos ministerijos patvirtintomis Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklėmis.* Lietuvos Respublikos aplinkos ministras 2007-12-29 įsakymu Nr. D1-717 patvirtino Medžių ir krūmų veisimo, vejų ir gėlynų įrengimo taisyklės (toliau – Medžių veisimo taisyklės), kurių 5.5.1.-5.5.2. punktuose nustatė kokiu atstumu be kaimyninio sklypo savininko, valdytojo ar įgalioto asmens sutikimo gali būti sodinami medžiai ir krūmai.

Atsižvelgiant į tai, kad želdynų sodinimo atstumų nustatymas yra priskiriamas ne savivaldybės tarybos, o Aplinkos ministerijos kompetencijai, darytina išvada, kad savivaldybės tarybos Taisyklėse nustatyti reikalavimai medžių ir krūmų sodinimo atstumams turi atitikti Medžių veisimo taisyklėse nustatytus reikalavimus.

Taisyklių 3 Priede Pastabos 1 ir 3 punktai neatitinka Medžių veisimo taisyklių 5.5.1 punkto, kuris nustato, jo medžiai ir krūmai be kaimyninio sklypo savininko, valdytojo ar įgalioto asmens sutikimo raštu veisiami: *medžiai iki 3 m aukščio ir krūmai, užaugantys iki 3 m, – ne arčiau kaip 2 m, kiti medžiai – ne arčiau kaip 3 m, šiaurinėje (tarp (>)315° ir (<)45°) sklypo pusėje – ne arčiau kaip 5 m, kiti krūmai – ne arčiau kaip 1 m atstumu nuo kaimyninio sklypo ribos ir tokiu atstumu vienas nuo kito, kad tarp užaugusių medžių lajų ar krūmų išorinių stiebų būtų ne mažesnis kaip 1 m atstumas, kadangi savivaldybės taryba visiems krūmams, neatsižvelgiant į jų aukštingumą, nustatė vienodą (ne mažiau kaip 1 m) sodinimo atstumą, nors krūmai, užaugantys*

iki 3 m, gali būti sodinami ne arčiau kaip 2 m atstumu nuo kaimyninių sklypų ribos, o taip pat nenumatė, kad šiaurinėje (tarp $(>)315^\circ$ ir $(<)45^\circ$) sklypo pusėje tokius medžius galima sodinti ne arčiau kaip 5 m atstumu nuo kaimyninio sklypo ribos.

Taisyklių 3 Priede Pastabos nuostata, jog *formuojant gyvatvorę, jos aukštis sklypo šiaurės, šiaurės rytų ar šiaurės vakarų pusėje turi būti ne didesnis kaip 1,3 m*. neatitinka Medžių veisimo taisyklių 5.5.2 punkto, kuriame nurodyta, jog *gyvatvorė – ne arčiau kaip 1 m atstumu nuo kaimyninio sklypo ribos ir formuojama ne aukštesnė kaip 1,3 m, išskyrus pietinę (tarp 135° ir 225°) sklypo pusę, kur gyvatvorė gali būti iki 2 m aukščio*, nes savivaldybės taryba gyvatvorės aukštį apribojo tik sklypo šiaurės, šiaurės rytų ar šiaurės vakarų pusėse, nors apribojimai turi būti nustatyti ir sklypo pietrytinėje bei pietvakarinėje pusėse, taip pat nenumato išimties pietinėje (tarp 135° ir 225°) sklypo pusėje, kurioje gyvatvorės aukštis gali būti iki 2 metrų.

Įvertinus tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Taisyklių 3 Priede (Pastaboje) nustatyti medžių ir krūmų sodinimo atstumai nuo kaimyninio sklypo ribos neatitinka Medžių veisimo taisyklių 5 punkto, o taip pat ir Želdynų įstatymo 22 straipsnio 1 dalies nuostatų bei pažeidžia teisėtumo principą.

III. Atkreipiame Jūsų dėmesį, jog Taisyklių 1 punkte nurodytas teisės aktas – Statybos ir urbanistikos ministerijos 1993-12-15 įsakymas Nr. 214 „Dėl želdinių apsaugos, vykdant statybos darbus, taisyklių patvirtinimo“ neteko galios nuo 2010-03-19, todėl siūlytina šį punktą koreguoti, išbraukiant iš nuostatų šį negaliojantį teisės aktą.

Pastebiu, jog nuo 2017 m. sausio 1 d. negalioja ir Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas, o šiuo metu galioja Administracinių nusižengimų kodeksas. Įvertinus tai, siūlytina Taisyklių 34 punktą, kuriame nustatyta atsakomybė už Taisyklių pažeidimą, pakeisti, išbraukiant nuostatas susijusias su Administracinių teisės pažeidimų kodeksu, o vietoj išbraukiamo teisės akto nuostatų numatyti Administracinių nusižengimų kodekso atitinkamas nuostatas.

Taip pat atsižvelgiant į Želdynų įstatymo 25 straipsnio 2 dalį, kurioje numatyta, jog *želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, želdynų kūrimo ir želdinių veisimo finansavimas planuojamas vadovaujantis savivaldybės lygmens ir (ar) vietovės lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumentais, želdynų tvarkymo ir kūrimo projektais, savivaldybės strateginiu plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiu veiklos planais ir kitais dokumentais, atsižvelgiant į savivaldybės tvarkomų objektų prioritetus*, siūlytina tikslinant Taisykles atitinkamai pakoreguoti ir Taisyklių 31 punktą, jo nuostatą papildant savivaldybės strateginiu plėtros ir (ar) savivaldybės strateginiu veiklos planais, siekiant panaikinti kylantį neaiškumą.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos savivaldybių administracinės priežiūros įstatymo (toliau – SAPI) 5 straipsnio 1 dalies 1 punktu, siūlau Elektrėnų savivaldybės tarybai svarstyti savivaldybės tarybos 2008-09-24 Sprendimo 1 punktu patvirtintų Taisyklių 25 punkto papildymo Aprašo 10 punkte nurodyta informacija klausimą bei 3 Priede (Pastaboje) nustatytų sodinimo atstumų nuo kaimyninio sklypo ribos pakeitimo, suderinant su Medžių veisimo taisyklių 5 punkto nuostatomis, klausimą.

Šis teikimas turi būti apsvarstytas artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje (bet ne vėliau kaip per mėnesį) nuo teikimo gavimo dienos. Apie priimtą sprendimą Vyriausybės atstovui turi būti pranešta per 10 dienų nuo sprendimo priėmimo dienos. Per nustatytą terminą atsisakius teikimą įvykdyti (nepranešus apie teikimo įvykdymą) Vyriausybės atstovas, vadovaudamasis SAPI 5 straipsnio 1 dalies 2 punktu, kreipiasi į atitinkamos kompetencijos teismą dėl tokio administravimo subjekto neveikimo.

Informuoju, jog pagal 6 straipsnio 1 dalies 5 punktą Vyriausybės atstovas turi teisę nustatyti kitą nurodytų veiksmų įvykdymo terminą, jeigu gautas pagal kompetenciją savivaldybės administravimo subjekto motyvuotas prašymas šį terminą pratęsti.

Pagal SAPI 4 straipsnio 9 dalį meras artimiausiame savivaldybės tarybos posėdyje privalo su šia informacija supažindinti savivaldybės tarybos narius.